

MEMÒRIA D'ACTUACIÓ DE L'OBRADOR DEL TERCER SECTOR AMBIENTAL DE CATALUNYA

Any 2015

L'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya, o3sac

L'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya és un associació que té com a vocació fundacional agrupar un ampli ventall de xarxes i d'organitzacions ambientals representatives que treballen a Catalunya. Aquestes entitats són el resultat de la pluralitat i riquesa del teixit associatiu ambiental, el seu grau d'implantació territorial i la capacitat d'incidir en els afers ambientals d'interès general. Tot plegat amb l'objectiu d'assolir un millor benestar i qualitat de vida de les persones, la preservació dels patrimoni natural i de la biodiversitat i garantir la conservació els bens i serveis ambientals dels ecosistemes.

L'o3sac és una entitat ambiental de tercer nivell i pretén contribuir, decididament, a estructurar el sector a partir d'organitzacions que exerceixin i tinguin l'esperit d'entitat de segon nivell en les disciplines ambientals o bé en el territori. I lògicament, també vol promoure el reconeixement social i polític de les entitats dels tercer sector ambiental de Catalunya.

El 25 novembre de 2011 es va constituir a Barcelona l'o3sac amb la missió d'aplegar les xarxes i organitzacions del tercer sector ambiental sense ànim de lucre d'interès social i col·lectiu, amb l'objectiu de treballar per a la promoció de l'associacionisme ambiental, la consolidació de les entitats ambientals i el reconeixement de la seva tasca per part del conjunt de la societat catalana i, en particular, del Govern de la Generalitat de Catalunya, del Parlament de Catalunya i de les administracions públiques d'àmbit local, supralocal, estatal i europees.

Els **objectius i finalitats de l'o3sac** són:

- ✓ Afavorir el treball en xarxa i les aliances de les entitats ambientals.
- ✓ Incentivar l'excel·lència i innovació de les organitzacions del Tercer Sector Ambiental com ara la millora de la gestió, la qualitat en els serveis i accions, la transparència i la comunicació.
- ✓ Exercir i promoure accions d'incidència política i social al servei del tercer sector ambiental.
- ✓ Establir i millorar els mecanismes actuals de relació de les entitats amb el Govern de la Generalitat, el Parlament de Catalunya i la resta de les Administracions Públiques d'àmbit local, supralocal, estatal i europees
- ✓ Garantir la participació de les entitats en els processos de decisió que afecten al medi ambient.
- ✓ Vetllar per l'existència de mecanismes de finançament adequats a les necessitats de les entitats del Tercer Sector Ambiental i les seves activitats i serveis
- ✓ Incentivar la generació i transmissió de coneixement socio ambiental.
- ✓ Impulsar totes aquelles accions que contribueixin a l'assoliment de la missió de l'associació

Actualment són **membres de l'o3sac les següents entitats ambientals**:

ADENC (Assoc. per a la Defensa i l'Estudi de la Natura)
ECO-UNIÓN
FCE (Fundació Catalana de l'Esplai)
BACC (Bicicleta Club de Catalunya)
ICO (Institut Català d'Ornitologia)
SCEA (Societat Catalana d'Educació Ambiental)
PTP, Promoció del Transport Públic
XCT (Xarxa de Custòdia del Territori)
XVAC (Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya)
CST, Centre per a la Sostenibilitat Territorial

La relació d'entitats que donen suport a l'o3sac són:

Acciónatura
APAECATALUNYA (Associació Protectora d'Animals Exòtics)
Associació Blue Planet
Associació d'Amics de la Natura -El Xop-
Associació Geoaxioma
Associació Hàbitats
Associació La Forest
Associació Mediambiental la Sínia
Associació pel Desenvolupament Sostenible
Biòlegs Glocals
Centre UNESCO de Catalunya - UNESCOCAT
CERM, Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis
Club EMAS
Coordinadora Salvem el Crit-Arítjol
DEPANA, Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural
Ecoserveis
El Jardinet dels Gats
FEDENATUR
Formació i Treball, Fundació Privada
Fundació Privada Sigea
Fundació Catalunya – La Pedrera
Fundació Privada Mar
Fundació Vincles
Fundació WORLD NATURE
Associació Galanthus
GOB Mallorca
GOT-Grup d'Ornitologia del Tenes
Grup d'Ecoedició de Barcelona
Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear
Grup de Defensa del Ter
L'Ateneu Juvenil, Cultural i Naturalista de Girona

La Canonja 3 - Poble, paisatge i sostenibilitat
Limnos, Associació de Defensa del Patrimoni Natural del Pla de l'Estany Meandre. Associació per a la preservació del patrimoni natural de Manresa
Mirant cel i terra
NEREO, Preservador del Medi Ambient
SEO/BirdLife - Catalunya
SUBMÓN
Territori. Observatori de projectes i debats territorials de Catalunya
Xarxa SOLC, municipi, turisme i paisatge
XNCA, Xarxa per una Nova Cultura de l'Aigua

Memòria d'Actuació

Seguidament exposem les activitats que hem portat a terme durant l'any 2015, classificades per cadascun dels 5 Eixos de Treball de l'o3sac:

EIX 1: Serveis i Comunicació de les Entitats del TSAcat

Aquest eix agrupa les activitats adreçades, bàsicament, al servei de les entitats del TSAcat amb l'objectiu d'incidir positivament en les tasques organitzatives, estructurals i estratègiques. També pretén consolidar, actualitzar i millorar el Pla de suport al TSAcat.

A. Plataforma web de les Entitats Ambientals de Catalunya

Durant l'any 2015 l'o3sac ha gestionat i coordinat la plataforma web de les Entitats Ambientals, creada a finals del 2012. En aquest sentit, s'ha anat actualitzant la informació que contenia el web, així com generar i introduir-hi nous continguts, com per exemple notícies d'actualitat, articles d'opinió, activitats, eines i recursos...

També s'ha promocionat i difós la plataforma a nivell general i apartat per apartat mitjançant les xarxes socials, el butlletí de l'o3sac, el butlletí de medi ambient de la Generalitat de Catalunya, Xarxanet i altres portals d'internet, mailings a les entitats ambientals...

Les accions realitzades han estat:

- ✓ Manteniment i actualització regular del Portal de les Entitats Ambientals de Catalunya: www.entitatsambientals.cat
- ✓ Ampliació del directori territorialitzat de les entitats i les seves actuacions. Actualment al directori hi consten **81 entitats ambientals**.
- ✓ Actualització de l'agenda d'activitats que organitzen les entitats del sector i també amb activitats formatives d'interès pels professionals de les entitats.
- ✓ Creació d'un espai informatiu de recursos, serveis i documentació disponibles a l'espai web per a totes les entitats.
- ✓ Apartat d'actualitat i notícies d'interès pel sector, el qual s'ha anat actualitzant i dotant d'informació setmanalment.

- ✓ Eines 2.0 i de millora de l'espai web: botons per compartir en les xarxes socials, canal RSS.
- ✓ Creació d'una nova pàgina sobre els congressos del Tercer Sector Ambiental de Catalunya
- ✓ Introducció d'una eina de fòrum i debat al Portal per tal de poder plantejar debats en línia o fòrums participatius entre les entitats ambientals.

Durant l'any 2015, el portal ha tingut 7.500 sessions (període de temps en què un usuari interacciona activament amb el lloc web), 6.500 usuaris i 12.000 pàgines visitades.

B. Eines de comunicació de l'o3sac

L'o3sac utilitza, periòdicament, quatre eines de comunicació (web, Facebook, Twitter i butlletí electrònic) per difondre i comunicar la informació d'interès per a les entitats i persones relacionades amb el tercer sector ambiental de Catalunya.

Les accions que hem portat a terme en aquest àmbit són les següents:

- ✓ Edició i enviament de 12 butlletins electrònics de l'o3sac:

Al llarg del 2015, des de l'o3sac s'han dissenyat, editat i enviat 12 butlletins electrònics a una llista de contactes de 388 entitats ambientals, 121 contactes corresponents a altres entitats, institucions i persones interessades en el sector.

Mitjançant els butlletins electrònics de l'o3sac hem difós notícies, novetats, activitats i projectes del propi o3sac, així com informacions d'interès de les entitats membres de l'o3sac, o bé activitats i notícies importants per les entitats ambientals.

- ✓ Web de l'o3sac:

L'espai web d'una entitat és bàsic per a comunicar i difondre l'activitat d'aquesta, i en el cas de l'o3sac, una entitat de segon nivell al servei de les entitats ambientals, encara és més important. Durant el 2015 s'han anat publicant al web de l'o3sac notícies d'interès pel sector.

✓ Comunicació 2.0:

Durant el 2015 hem estat força actius amb les xarxes socials de l'o3sac, així doncs, hem informat a les entitats i persones seguidores del Twitter i Facebook de les novetats, serveis i notícies d'interès per les associacions del TSAcat.

Les dades actuals de l'o3sac a les xarxes socials:

- N° de seguidors al Twitter: 1.500 seguidors
- N° de tweets: 1.039 tweets
- N° de seguidors al Facebook: 274 seguidors
- Notícies publicades al Facebook: 204 notícies

C. Baròmetre del TSAcat

Durant el 2015 ha difós l'informe final del Baròmetre del TSAcat, realitzat durant el 2014 i enllestit a inicis del 2015. *El Baròmetre 2014 del TSAcat es tracta d'una recerca que permet conèixer la situació i evolució del Tercer Sector Ambiental català; és una radiografia del sector que ens ajuda a conèixer en quin moment es troben les organitzacions ambientals, i determinar, alhora, els reptes a prioritzar en un context de dificultat com l'actual.*

Durant el primer trimestre del 2015 hem finalitzat l'informe del Baròmetre, el qual també s'ha maquetat, i també hem creat una infografia resum d'aquest estudi, per facilitar la difusió d'aquest. A partir de l'obtenció del document final del Baròmetre, hem realitzat diverses accions comunicatives i de difusió per a fer arribar el document i els resultats d'aquest a tots els nivells. Els resultats del Baròmetre també s'han difós en el marc del 2n Congrés del TSAcat, al juny del 2015.

Les accions realitzades han estat:

- ✓ Redacció informe final del Baròmetre del TSAcat
- ✓ Maquetació de l'informe.
- ✓ Creació i disseny d'una infografia resum dels resultats del Baròmetre TSAcat

- ✓ Enviament del document final del Baròmetre TSAcat i la infografia resum en PDF a totes les entitats del TSAcat, administració, entitats d'altres àmbits i sectors, i altres agents d'interès.
- ✓ Presentació dels resultats del Baròmetre TSAcat i de l'informe final en el marc del 2n congrés del TSAcat
- ✓ Accions comunicatives i de difusió del Baròmetre TSAcat utilitzant els canals de difusió de l'o3sac: xarxes socials, plataforma de les entitats ambientals de Catalunya, web...
- ✓ Redacció i enviament d'una nota de premsa exposant els resultats del Baròmetre TSAcat.

D. Realització del 2n Congrés del TSAcat

L'objectiu del 2n congrés del Tercer Sector Ambiental de Catalunya ha consistia en esdevenir un lloc de trobada i reflexió per estructurar, enfortir i donar dimensió social al Tercer Sector Ambiental català. El 2n congrés del TSAcat s'ha portat a terme els dies 11 i 12 de juny al Món Sant Benet, Sant Fruitós del Bages, amb una participació d'una seixantena d'assistents de 50 entitats.

Les accions realitzades han estat:

- ✓ Reunions mensuals del Comitè Organitzador del 2n congrés coordinat per l'o3sac i format per 5 entitats ambientals i el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya per a l'organització del congrés.
- ✓ Organització del congrés (logística, continguts, ponents, ...) a partir de les expectatives treballades amb les entitats.
- ✓ Redacció i implementació del pla de comunicació i difusió del 2n congrés del TSAcat.
- ✓ Realització del 2n congrés del TSAcat els dies 11 i 12 de juny al Món Sant Benet (Sant Fruitós del Bages)
- ✓ Realització de totes les tasques post-congrés: tancament, memòries, ponències, llistats de participants, ...
- ✓ Redacció del Pla de comunicació i difusió del congrés amb les accions comunicatives corresponents.

- ✓ Disseny de l'espai web del 2n congrés del Tercer Sector Ambiental de Catalunya: <http://www.2congrestda.cat> en la qual hi consta la col·laboració de l'Obra Social 'la Caixa'. (*veure Annex 1*)
- ✓ Enviaments del butlletí electrònic amb notícies sobre el 2n congrés del TSAcat. Al butlletí electrònic de l'o3sac hi consta el conveni 2014 amb el suport de l'Obra Social 'la Caixa' (*veure Annex 2*)
- ✓ Enviament de notícies de difusió del 2n congrés en portals d'Internet i webs.
- ✓ Enviament de mailings informatius sobre el congrés a entitats ambientals on sempre hi constava el fet que el congrés es realitzava amb la col·laboració de l'Obra Social 'la Caixa'.
- ✓ Redacció de notícies de difusió i banner del 2n congrés i enviament d'aquests a entitats ambientals, universitats, portals d'internet, entitats representatives d'altres àmbits.
- ✓ Redacció de dues notes de premsa sobre el 2n congrés en les quals hi constava el fet que el congrés es realitzava amb la col·laboració de l'Obra Social 'la Caixa'.
- ✓ Enviament de les notes de premsa a la base de dades de mitjans de comunicació.
- ✓ Creació del hashtag del 2n congrés: #2congresTSAcat i difusió del congrés per les xarxes socials de l'o3sac i d'altres entitats ambientals.

EIX 2: Incidència política al servei de les entitats del TSAcat

Aquest eix agrupa aquell conjunt d'accions d'incidència política i social que promou l'o3sac per afavorir i facilitar la tasca i el reconeixement de les entitats del TSAcat.

A. Pla de suport al TSAcat

L'o3sac ha participat en la realització del nou pla de suport al TSAcat fent arribar les nostres aportacions treballades a nivell de la junta directiva.

B. Participació als Tallers sobre la potencialitat dels Bancs de Conservació

L'o3sac, i concretament el seu president, ha participat de les sessions sobre la potencialitat dels Bancs de Conservació a Catalunya, els dies 14 i 22 de setembre de 2015.

C. Seguiment dels deutes de les administracions amb el TSAcat

Durant l'any 2015, l'o3sac ha actualitzat els deutes que tenen les diferents administracions amb les entitats ambientals i com això repercuteix al Tercer Sector Ambiental.

Amb la informació dels deutes actualitzada, l'o3sac ha anat fent pressió a la Subdirecció General de Tresoreria, als quals se'ls va enviar una carta exposant la necessitat que tenen les entitats del TSAcat de cobrar els deutes corresponents a l'any 2013; s'ha fet seguiment i pressió al llarg de l'any, i finalment, els deutes del 2013 es van cobrar el mes de novembre de 2015.

EIX 3: Aliances de treball de les entitats del TSAcat

En aquest àmbit s'acullen aquelles accions que es promouen per part de les entitats ambientals de l'o3sac amb vocació de compartir sinèrgies i reforçar la identitat comuna de sector.

A. Comissió de defensa del Patrimoni Natural

L'o3sac és membre de la Comissió de defensa del Patrimoni Natural de Catalunya, i durant l'any 2015 ha participat activament a les reunions; també ha difós cadascuna de les notes de premsa i altres notícies que s'han anat generant des de la comissió.

B. Signatura del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

L'o3sac ha signat el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, i en aquest sentit, s'ha compromès a treballar d'acord amb els objectius i les línies d'acció recollits al Compromís i a fer públiques les accions concretes que ho configuren a través d'un Pla d'Acció.

C. Membres del Comitè de seguiment PO FEDER Catalunya 2014 - 2020

L'o3sac és membre del Comitè de seguiment PO FEDER Catalunya 2014 – 2020, i durant el 2015, s'ha fet la primera reunió del comitè, concretament el dia 30 de març, destinada a constituir la comissió, aprovar el reglament intern, i a informar sobre els diferents aspectes necessaris per a la posada en marxa i desenvolupament del Programa Operatiu.

D. Proposta de Taules rodones sobre debats ambientals actuals en col·laboració amb entitats del sector i cobertes pel Diari ARA

L'o3sac va preparar una proposta de Taules Rodones sobre debats ambientals actuals a realitzar en col·laboració amb altres entitats del sector i la va presentar al DTS per a proposar-la al Diari ARA. Finalment les taules no s'han pogut desenvolupar durant el 2015, però es recuperaran de cara al 2016.

EIX 4: Aliances amb altres sectors socials

En aquest eix es recullen aquelles accions que garanteixen una relació fluïda i d'intercanvi amb estructures similars a l'o3sac, però d'altres àmbits socials i/o associatius.

A. Reunions participació al 'Panoràmic'

El 'Panoràmic' és una recerca que es fa des del propi sector associatiu per disposar del coneixement necessari per enfortir les associacions i organitzacions sense ànim de lucre. Està impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona, fruit de les reflexions recollides al 2n Congrés i coordinada per l'Observatori del Tercer Sector.

Durant el 2015 hem contestat l'enquesta del Panoràmic com a associació, però també hem tingut unes primeres reunions per a participar-hi com a o3sac de cara a l'edició del 2016 fent aportacions en les enquestes de l'àmbit ambiental i així poder aconseguir un informe específic de l'estat de les entitats ambientals catalanes.

B. Adhesió al Manifest 'El compromís de la societat a favor del dret cívic a la captació, transformació i ús directe de l'energia continguda en els fluxos biosfèrics' promogut per EUROSOLAR

L'o3sac s'ha adherit a aquest manifest fet l'any 2015 i promogut per EUROSOLAR.

C. Reunió amb ACCIÓ

El dia 28 d'abril l'o3sac va tenir una reunió amb en Robert Bach i l'Oriol Martínez d'ACCIÓ per a donar-nos a conèixer i parlar del CPI i medi ambient e i valorar el paper de les entitats ambientals en aquest procés.

D. Codi Ètic de les Associacions

L'o3sac no ha participat de les reunions d'aquest grup de treball sobre el Codi Ètic de les Associacions durant el 2015, ja que la junta va decidir no destinar recursos a aquest tema, al no ésser prioritari. Tot i així, s'ha anat fent seguiment de les reunions i rebent les actes d'aquestes.

EIX 5: Gestió i funcionament del l'o3sac

Aquest darrer eix és on s'estableixen les activitats d'estructuració interna, coordinació i gestió que permeten consolidar l'o3sac. Cal remarcar que durant l'any 2013 no hi ha hagut estructura tècnica a l'o3sac.

A. Pla estratègic de l'o3sac

El Pla Estratègic 2015 – 2018 ha volgut ser el document de referència de l'o3sac per a aquest període, i és on es definiran la filosofia, la finalitat i el marc general d'actuació de l'entitat.; aquest marcarà el camí que vol recórrer l'o3sac els propers 4 anys, i per tant, recollirà les prioritats, els objectius i el pla d'actuacions per aquest període.

Les accions realitzades en el marc del Pla Estratègic de l'o3sac han estat:

- ✓ Creació d'un grup de treball intern de l'o3sac per a definir les bases del proper pla estratègic de l'entitat.
- ✓ Contractació de Tàndem Social com a empresa externa col·laboradora amb el procés de realització del pla estratègic de l'o3sac.
- ✓ Reunions periòdiques amb Tàndem Social per a la construcció del Pla Estratègic de l'o3sac.
- ✓ Entrevistes a entitats i persones determinants del sector per a generar la visió externa de l'o3sac que ens servirà per a construir el pla estratègic.
- ✓ Revisió de documentació d'interès de l'o3sac i entrevistes amb entitats de la junta de l'o3sac per a detectar la visió interna de l'o3sac.
- ✓ Realització d'una sessió presencial de participació al Palau Macaya amb les entitats membres de l'o3sac i altres entitats ambientals per a construir les línies de treball i pla d'acció del pla estratègic.
- ✓ Redacció document final del Pla Estratègic de l'o3sac 2015 – 2018.
- ✓ Accions comunicatives i de difusió sobre l'elaboració del pla estratègic dirigides a les entitats del sector i a altres entitats i/o persones clau.

B. Ajut de l'Obra Social 'la Caixa' 2015

Durant l'any 2015 hem gaudit d'un ajut de l'OS 'la Caixa' (mitjançant el conveni de l'Obra Social amb la Generalitat de Catalunya) gràcies al qual hem desenvolupat el projecte: 'Realització del 2n congrés TSAcat, millora del portal de les entitats ambientals i realització del Pla Estratègic de l'o3sac'.

C. Presentació del projecte 'L'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya. Accions de consolidació' als ajuts de l'OS 'la Caixa'

L'o3sac ha dissenyat, redactat i presentat el projecte als ajuts de l'OS 'la Caixa' (en conveni amb la Generalitat de Catalunya) per a portar a terme l'any 2016 i aquest ha estat acceptat.

D. Conveni marc de col·laboració amb el Departament de Territori i Sostenibilitat

L'o3sac manté un conveni marc de col·laboració de l'o3sac i el Departament de Territori i Sostenibilitat, el qual es va signar el mes de novembre de 2014.

E. Juntes de Govern

Al llarg de l'any s'han celebrat 5 sessions de la Junta de Govern de l'o3sac; aquestes han estat virtuals. Concretament els dies 3 de febrer, el 3 de març, el 7 d'abril, el 2 de juny, i el 8 de setembre.

F. Assemblea General

L'assemblea general de membres de l'o3sac es va celebrar el dia 28 d'abril de 2015 a Torre Jussana; en l'acte es van exposar i aprovar les memòries d'actuació i econòmiques de l'any 2014, i el programa d'actuació i el pressupost per l'any 2015. Hi van participar 4 entitats membres de l'o3sac i una entitat ambiental no membre.